

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Закон о производњи и промету наоружања и војне опреме („Службени лист СРЈ”, бр. 41/96, „Сл. лист СЦГ”, бр. 7/2005 – др. закон и „Сл. гласник РС”, бр. 85/2005 – др. закон), донет је 1996. године када је и почела његова примена. Предметни Закон је уређивао производњу, промет и превоз наоружања и војне опреме као делатност од општег интереса, планирање мера безбедности, планирање производње и промета наоружања и војне опреме, контролу квалитета производње наоружања и војне опреме и друга питања од значаја за производњу, промет и превоз наоружања и војне опреме.

Уставни основ за доношење новог Закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 4, 6. и 9. Устава Републике Србије, којима је, између осталог, предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана, систем у области економских односа са иностранством, као и производњу, промет и превоз оружја, отровних, запаљивих, експлозивних, радиоактивних и других опасних материја.

Кључни проблеми, мере и циљ овог закона

Основни разлози за доношење новог закона у овој области су успостављање стабилног контролног механизма у производњи и промету НВО, стварање претпоставки за унапређење области производње и промета НВО, потпуније дефинисање појмова који припадају категорији наоружање и војна опрема и њихово усклађивање са прописима ЕУ, решавање проблема привредних друштава која су у већинском државном капиталу кроз дефинисање услова и поступака за формирање групације Одбрамбена индустрија Србије, дефинисање нивоа и услова за страна улагања, дефинисање модалитета за приватизацију произвођача наоружања и војне опреме, као и начина решавања друштвеног капитала у делу привредних друштава која се баве производњом наоружања и војне опреме.

Мере за решавање кључних проблема у овом закону заснивају се на потреби успостављања контроле и унапређења области производње и промета наоружања и војне опреме са циљем остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних, економских и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета и интегритета. Циљ је остварив кроз јачање механизма контроле у сегменту планирања мера безбедности, обезбеђења и заштите у производњи наоружања и војне опреме, уређење права и обавеза произвођача, усаглашавање система менаџмента, процеса производње и производа са стандардима и техничким прописима, уређење начина и поступка издавања дозволе за производњу наоружања и војне опреме, обезбеђење ширег обима овлашћења надлежних органа, стварање амбијента за страна улагања и обезбеђење услова за унапређење области производње са аспекта развојних и инвестиционих улагања.

На кога ће и како највероватније утицати решења у закону

Материја чије се уређивање предлаже овим законом утицаће на рад и функционисање привредних друштва која се баве производњом наоружања и војне опреме. Такође, закон дефинише обавезе и овлашћења министарства надлежног за послове одбране и Војске Србије, министарства надлежног за унутрашње послове и других државних органа и организација чији делокруг рада је директно или индиректно повезан са облашћу производње и промета наоружања и војне опреме.

Највећи утицај овог закона се очекује у сегменту успостављања јачих и ефикаснијих механизма контролне и унапређење области производње и промета наоружања и војне опреме ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних, економских и спољнополитичких интереса Републике Србије, што значајно утиче на њен међународни кредибилитет и интегритет.

Такође, законом се обезбеђују претпоставке за оптимистички приступ и стварање пословног амбијента оријентисаног у правцу запошљавања капацитета привредних друштава која се баве производњом наоружања и војне опреме, како за потребе извоза, тако и за потребе опремања Војске Србије, Жандармерије и Полиције.

У односу на ранији закон, дефиниција појма Производња наоружања и војне опреме је прецизније дата па се уведе поред раније присутних појмова и: освајање технологија; испитивање и усавршавање наоружања и војне опреме; демилитаризација и утилизација наоружања и војне опреме и израда техничке документације. Ово је значајно како због прецизнијег дефинисања, тако и због обухвата области производње наоружања и војне опреме.

Направљена је јасна граница између произвођача наоружања и војне опреме који припадају категорији правних лица уписаних у Регистар произвођача наоружања и војне опреме, коопераната произвођача наоружања и војне који врше делатност производње подскопова и делова наоружања и војне опреме чији обим и сложеност не захтева поседовање дозволе за производњу наоружања и војне опреме и вршиоца услуга у области производње и промета наоружања и војне опреме који могу бити и правна и физичка лица.

Кључна новина у нацрту новог закона је да се даје могућност страном улагачу да буде већински власник капитала (ниво страних улагања није ограничен) уз експлицитан захтев да се не може мењати намена производно-технолошких целина које служе за производњу или вршење услуга од посебног значаја за одбрану земље без сагласности надлежног органа државне управе и да се у вршењу делатности обезбеди приоритетна производња, снабдевање производима или пружање услуга од значаја за одбрану земље. Изузетак је направљен код произвођача наоружања и војне опреме који припадају групацији Одбрамбена индустрија Србије што је детаљније образложено у делу Нацрта закона који садржи одредбе о Одбрамбеној индустрији Србије.

Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Примена овог закона неће створити посебне трошкове грађанима и привреди јер не уређује права и обавезе грађана, нити утиче на делатност правних лица, осим у делу који се

односи на обавезу привредних друштава које се баве производњом наоружања и војне опреме да ускладе интерна акта и унутрашњу организацију у складу са захтевима из закона, чиме се обезбеђује остваривање и заштита одбрамбених, безбедносних, економских и спољнополитичких интереса Републике Србије.

С друге стране примена Закона ће створити низ нових погодност јер се кроз инвестициона улагања у привредна друштва која су у већинском државном власништву доприноси стварању амбијента за веће укључивање малих и средњих предузећа у креирању финансијског производа, подизање нивоа компетенција кадра и способности за задовољавање строгих захтева стандарда одбране, као и јачање технолошке и одбрамбене базе тих предузећа.

Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

Позитивне последице доношења овог закона су такве да доприносе ефикаснијој организацији и функционисању привредних друштава која се баве производњом наоружања и војне опреме, министарства надлежног за послове одбране и Војске Србије, министарства надлежно за унутрашње послове и других државних органа и организација чији делокруг рада је директно или индиректно повезан са облашћу производње и промета наоружања и војне опреме и не захтевају додатна средства нити трошкове у буџету Републике Србије.

Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Овим законом се подстиче стварање нових привредних друштава на тржишту у области производње и промета наоружања и војне опреме, привредних друштава која пружају кооперантске услуге у предметној области, правних и физичких лица који ће вршити услуге у области производње и центара технолошке компетитивности чија улога ће бити јачање генеричких (базичних) технологија у сарадњи са техничким факултетима и институтима у циљу испуњења захтева које дефинишу одбрамбене технологије. Истовремено, развојем одбрамбених технологија и производа из категорије наоружања и војне опреме подстиче се трансфер стечених знања и иновативног потенцијала на продукцију нових решења у цивилном сектору.

Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону

Сви припадници Министарства одбране и Војске Србије и све заинтересоване стране изван ових структура имали су прилику да се изјасне о Нацрту закона о производњи наоружања и војне опреме.

Важно је нагласити да су у току израде Нацрта закона, који је сачинила Радна група састављена од представника Министарства одбране и Војске Србије, активно учешће узели и чланови Заједничког тела за праћење и унапређење прописа из области производње, промета, увоза и извоза контролисане робе састављеног од представника Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства спољних послова, Министарства унутрашњих послова, Министарства правде, Министарства одбране, Министарства финансија – Управе царина и Безбедносно-информативне агенције, конституисаног у циљу припреме измена

прописа из области спољнотрговинског пословања наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене, односно производње и промета контролисане робе.

Поред поменутих, посебно је реализована активност на усаглашавању садржаја текста Нацрта закона о производњи и промету наоружања и војне опреме са руководством и синдикалним организацијама из привредних друштава Одбрамбене индустрије Србије.

Одбор за привреду и финансије Владе Републике Србије је Закључком: 05 Број: 011-2012/2015 од 25. фебруара 2015. године одредио спровођење јавне расправе и усвојио Програм јавне расправе о Нацрту закона о производњи и промету наоружања и војне опреме, у складу са којим је Министарство одбране у сарадњи са Привредном комором Србије и спровело јавну расправу.

Јавна расправа о Нацрту закона спроведена је у периоду од 2. до 23. марта 2015. године, а у оквиру јавне расправе одржана је презентација и расправа о Нацрту закона о производњи и промету наоружања и војне опреме 6. марта 2015. године у просторијама Привредне коморе Србије.

Током јавне расправе сва заинтересована лица и институције су имале прилику да се упознају са садржајем Нацрта закона, на самој презентацији и расправи у Привредној комори Србије или преко сајта Министарства одбране: www.mod.gov.rs и Портала е-Управе где је Нацрт закона објављен и дају своје примедбе, сугестије и мишљења у циљу отклањања проблема уочених у практичној примени постојећег Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме, те свеукупног унапређења и усаглашавања прописа у области производње, промета, увоза и извоза контролисане робе.

Након спроведене јавне расправе, Министарство одбране је реализовало састанак и са представницима Националног конвента о Европској унији и Центра за истраживање јавних политика. У отвореном дијалогу све старне су се сложиле са значајем успостављања јаког нормативно-правног оквира који уређује област производње и промета наоружања и војне опреме и потребом сталног унапређења кроз укључивање ширег круга организација и појединаца из цивилног сектора заинтересованих за ову проблематику. Ангажовањем Националног конвента о Европској унији и Центра за истраживање јавних политика дат је допринос процесу даљег унапређења области производње, унутрашњег промета и транспорта наоружања и војне опреме кроз изналагање најбољих и за праксу примењивих решења, а низ корисних сугестија и предлога уграђен је у текст Нацрта закона о производњи и промету наоружања и војне опреме. Закључено је такође да постоји потреба да се настави заједничка сарадња у фази усаглашавања Нацрта закона са ресорним министарствима и каснијој припреми Предлога закона у току скупштинске процедуре, све у циљу стварања што повољнијег амбијента за његову имплементацију након усвајања.

Поред наведеног, Министарство одбране је одржало више консултативних састанака са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и том приликом је постигнут висок ниво усаглашености ставова по највећем броју датих сугестија и предлога.

По окончању поступка јавне расправе Министарство одбране је анализирано све добијене примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи, спровело низ консултација са независним институцијама, појединцима и организацијама из цивилног

сектора, а након тога сачинило измењени текст Нацрта закона о производњи и промету наоружања и војне опреме и измењено образложење Нацрта закона. Извештај о спроведеној јавној расправи о Нацрту закона о производњи и промету наоружања и војне опреме објављен је на сајту Министарства одбране: www.mod.gov.rs.

Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава

Ради спровођења овог закона донеће се одговарајући прописи за његово извршавање и предузеће се неопходне организационе и техничке мере.

Законом је предвиђено доношење више подзаконских аката којима се уређује:

- Доношење критеријума за оцену испуњености услова за производњу наоружања и војне опреме (надлежност МО);
- Начин уписа и вођења Регистра привредних друштава који се баве производњом наоружања и војне опреме (надлежност МО);
- Начин издавања и изглед обрасца дозволе за производњу наоружања и војне опреме и начин вођења Евиденције о издатим и одузетим дозволама за производњу наоружања и војне опреме, одбијеним захтевима за издавање дозволе и извршеном надзору (надлежност МО);
- Услови и поступак формирања, припадност, начин управљања и друга питања од значаја за рад и функционисање Групације Одбрамбене индустрије Србије (Влада РС на предлог Министарства одбране);
- Начин утврђивања и оцењивања усаглашености система менаџмента, процеса и произведеног наоружања и војне опреме (надлежност МО) и
- Акт којим се уређује транспорт наоружања и војне опреме (Влада РС на предлог Министарства одбране).

Влада и други органи државне управе ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконска акта за његово спровођење.

По доношењу акта којим се уређује начин уписа и вођења Регистра привредних друштава који се баве производњом наоружања и војне опреме створиће се могућност за вођење Регистра произвођача у електронском облику, а подаци у њему ће бити јавно доступни преко интернет странице Министарства одбране.

Привредна друштва која поседују дозволу за производњу наоружања и војне опреме добијену по старом закону у обавези су да у прописаном року од годину дана ускладе своја општа акта са одредбама овог закона. Даном истека рока од годину дана од ступања на снагу закона престају да важе Решења која су донели надлежни органи Министарства одбране а којима су издате дозволе за производњу наоружања и војне опреме по старом закону.